

Fylkesmannen i Hordaland

Sakshandsamar, telefon
Ole Bakkebo, 55 57 21 40

Vår dato
10.11.2017
Dykkar dato
«REFDATO»

Vår referanse
2017/12128 053
Dykkar referanse
«REF»

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Oppsummering av «rådmannsundersøkinga» om IKT/digitalisering oktober 2017

Til kommunane i Hordaland.

Fylkesmannen i Hordaland sendte 6.10.2017 seks spørsmål om IKT/digitalisering til rådmennene i kommunane. Spørsmåla dreia seg om status, utfordringar, aktuelle tiltak og løysingar for desse fagområda. Det kom om lag 20 svar attende på dette i tillegg til munnlege tilbakemeldingar og eit konsentrat av desse svara vart presentert på Fylkesmannen si samling «Staten sitt møte med kommunane» på Solstrand 1. og 2. november. Det var ikkje lagt ut noko manuskript eller PP-presentasjon under møtet. Vi er komne til at desse problemstillingane er så sentrale for utviklinga i kommunal sektor dei nærmaste åra, at det er av interesse å formidle eit konsentrat av tilbakemeldingane frå rådmennene. Vi ynskjer at rådmennene formidlar dette vidare til aktuelle personar/miljø i eigen administrasjon med sikte på felles kunnskapsgrunnlag. Fylkesmannen har ikkje teke standpunkt til korleis utfordringane vert løyste, men alt tyder på at kommunane finn svara gjennom omfattande samarbeid og forhandlingar seg i mellom. Fylkesmannen sitt mandat for å setje dette på dagsorden, følger av felles møte mellom FM og KS- styret i februar og oppdrag frå KMDep i august 2017.

Generelt er samarbeidsflatene mellom kommunane på dette feltet avgrensa, med unnatak av Nordhordland der det er iverksett ei omfattande 10-kommunars samarbeid innanfor både IKT og digitalisering. Det er dessutan sett i gang eit omfattande regionalt digitaliseringsprosjekt siste halvåret mellom Bergen kommune, Askøy og dei tre nye samanslegne kommunane rundt Bergen – som representerer eit folketal i storleiksorden 420.000 innbyggjarar. Ut over dette er det under planlegging prosjekt både i Hardanger, Voss og Sunnhordland – med ulik modningsgrad.

Utfordringar på IKT-området .

Gjennomgåande dreier det seg om systemtryggleik i alle fasongar : Data på avvegjar, hacking, havari, arbeidsuhell, gamle serverar, virus, dårleg skjerma serverar, utfordringar knytt til langtidslagring etc. Dei nye forordningane i personalvernlovgivinga (GDPR) som trer i kraft i mai 2018, set strenge juridiske krav til kommunane på dette feltet i tillegg til økonomisk straffeansvar. Nokre kommunar utgreier «housingsløyser» (i gruver / fjellhaller) eller å kjøpe serverstenester i ulike skyløyser. Det siste spørsmålet oppfatar mange som krevjande : Kva er gode løysingar pengemessig og tryggleiksmessig på lengre sikt.

Det er ein generell mangel på kompetanse på desse fagområda eller kapasitet/ ressursar til å bygge opp ynskjeleg kompetanse. Dette er aktualisert som fylgje av at teknologien «fossar

fram»: I små og mindre kommunar er kompetanse gjerne delt på få personar som har ansvar for breie porteføljar på område som er sterk endring. Svært få kommunar opererer med solide fagmiljø - som mange meiner er viktig føresetnad for å lykkast. Mange peikar på at det manglar strategisk kompetanse oppover i organisasjonen, svak oppbygd infrastruktur/plattform, og mangel på teknologisk innsyn i både drift og støtte.

Under dette spørsmålet trekker mange også fram generell mangel på digitaliseringskompetanse eller utviklingskapasitet i eigen organisasjon og dette gjeld naturlegvis mest dei mindre kommunane, men rører i realiteten ved alle.

Når det gjeld kompetansebygging, er kurs ofte dyre og gjerne forma på leverandørane sine premissar og tilpassa større kommunar.

Svært mange fagsystem skal skjøttast, nye system skal implementerast og det vert stadig nye krav til dokumentasjon. Samanslåingskommunar skal drifte eksisterande system i «gamle» kommunar, samstundes som dei løyse digitaliseringsutfordringar dei nye kommunane frå 1.1 2020. Ressursmangel og knappe budsjett på dette feltet går att i mange kommunar.

Aktuelle tiltak for» å henge med i timen « dvs korleis innretta seg i tida framover ?

Alle former for samhandling og samarbeid er mantra på tvers av kommunegrenser – det gjeld også ein så vidt stor kommune som Bergen. Dette etterlyste og påkravde samarbeidet dreier seg ikkje berre om drift, digitalisering, kompetanse og økonomi, men også om kravet om integrering av standardiserte løysingar og bruk av felleskomponentar.

Spørsmålet er kor langt samarbeidet skal gå : I nabolaget til kommunen, fylket sine ulike regionar eller på fylkesnivå ? Nordhordlandsmodellen (med 10 kommunar og 20 årsverk) – kan vere ein grunnmur enten å bygge vidare på eller ein kan utvikle tilsvarende løysingar i andre delar av fylket. Om det skal det byggast ut og samarbeidast om større serverparkar eller skyløysingar, er det ulike synspunkt på og gjerne er det slik at større kommunar di meir lenar dei seg mot det siste alternativet.

Mange gjev uttrykk for interesse for å «kople seg på «Digitaliseringsprosjektet til Bergensregionen». Dette prosjektet har på visse premissar gjeve uttrykk for at dei vil kunne invitere andre inn i dette samarbeidet.

Kompetansegivande tiltak for alle – på alle nivå – er naudsynt for å henge med i utviklinga : Strategisk leiing, tryggleik, utviklingsretta arbeid etc. Det også viktig at kommunane makter å utvikle god fagnettverk innanfor ulike fagdisiplinar og system. Spørsmåla kan dreie seg om å utvikle slike nettverksløysingar eller å samle fagfolk i større fagmiljø på tvers av kommunegrenser.

Nokre meiner at det vert viktig å finne gode løysingar på tvers av små – mellomstore og litt større kommunar, medan andre meiner at kommunesamanslåing kan vere vegen å gå for å møte desse omfattande og krevjande utfordringane i kommunal sektor. Mange mindre kommunar meiner at det er viktig å henge seg på dei store kommuneprojekta (Bergen & omland) og større statlege utviklingsprosjekt som uansett vil vere dei løysingane som kommunane lyt halde seg til i framtida.

Felles arkitektur botn/plattform meiner mange er forutsetninga for å lykkast med integrasjon av nye komponentar og sikre kommunikasjon mellom like forvaltningsnivå (kommune/statlege aktørar)

Det pågår to større prosjekt i fylket - Nordhordland og Bergen m/omland i tillegg til at Hardangerregionen er i gang med eit utviklingsprosjekt. Mange peikar på at regionale/fylkesvise løysingar og samarbeid er både meir kostnadseffektive og har høgare fagleg nivå. Fellesløysingar gjev også større forhandlingsmakt overfor leverandørar knytt til investeringar i maskinpark, software og opplæring

Kva kan KS/FM bidra med i desse utviklingsprosessane ?

Dei fleste meiner at FM/KS lyt ta ansvaret for kompetansehevande tiltak i den fasen vi no er inne i : Tilrettelegge, fasilitere og organisere nettverkssamlingar, kurs, møteplassar, leiarutvikling innanfor strategi osv.

Dei fleste ynskjer Informasjon om felleskomponentar, statlege standardar og utviklingsprosjekt innan for område som NAV, helse, byggesak, digital plandialog, omsorgsteknologi etc. slik at kommunane kan ta kvalifiserte val ved val av løysingar, investeringar og samarbeid.

Ein del meiner at FM/KS bør bidra til å utforme overordna strategiar og tilrådingar innanfor ulike tema (digitalisering og drift) og koordinere prosessane i fylket.

Bidra til oppstartfinansiering av utvikings- og samarbeidsprosjekt. Målretta bruk av prosjektskjønnsmidlar for realisere overordna strategiar og tiltak i ein overgangsfase.

Pådrivarrollen – for å få problemstillingane på dagsorden (som dette skrivet er eit bidrag til)

Etterord

KS Hordaland vedtok på styremøte 30. oktober 2017 å utforme ein strategi for å kunne møte utfordringane på desse fagfelt, der FM, nokre kommunar og evtnt. andre relevante fagmiljø skal inviterast med i arbeidet. Dette vert også tema på KS sin strategikonferanse på nyåret 2018.

Med helsing
Ole Bakkebø
Fagdirektør

Kopi til : Regionrådsleiarane i Nordhordland, Sunnhordland og Hardanger.
KS Hordaland.

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.